

ספר

שאלות ותשובות

אבני נזר

אדמו"ר חלק א'

מאת כבוד קדושת אדונינו מורינו ורבנו הרב הגאון
הקדוש שר התורה ויראת ה' טהורה מאורן של ישראל
מרו אברהם זצוקללה"ה בעהמח"ס אנלי טל

אשר שימש בכתר הרבנות בק"ק פארצאווי, קראשנעוויץ,
נאשעלסק, סאכטשאב, ואור תורתו זורח על כל כנפות הארץ,
בן הרב הגאון הצדיק המפורסם חסידא ופרישא מו"ה זאב נחום
זצוקללה"ה אבד"ק ביאלא בעהמח"ס אגודת אוזב חתנו ותלמידו
של הרב הגאון האלקי קודש קדשים מלאך ה' צבאות נורא מאד
האדמו"ר הגדול מרן מנחם מענדל זצוקללה"ה מקאצק,

סימן י

ב"ה פה סאכטשוב יע"א

לכבוד הרב פלוני בק"ק פלונית.

(א) מכתבו הגיעני בדבר אחד שנשא אשה על אשתו משוגעת עפ"י היתר מאה רבנים, ואחר שנשא חזרה ראשונה לבריותה ושלח אחרי האיש ואמר לו שהוא כעת באיסור שתי נשים ומחויב לגרש אחת מהנה וכפי המבואר בח"מ ס"ק י"ח בשם מהרש"ל ודחה השני מפני הראשונה, וראשונה אין רלווה בגט, ואבי האשה ביקש ממנו לכתוב לאיזה גדול חולי ימליץ לו היתר בלי גרושי ראשונה, ובאמת יש לדון בזה מאחר שנשאה בהיתר, אבל ודאי מחוייב במזונות, אבל פוסקים אחרונים סגרו השער דחדר"ג חל עליו עד שיגרש אחת, ולפי"ז אסור לדור עם השני עד שיגרש הראשונה עכ"ל:

(ב) תשובה. כל דבריו טעות, כי בודאי צו חרמה ראשונה, והרי בשעת היתר לר"ך להשליש גט עבודה לכשתשתפה, ואם הדין שהראשונה תשאר אללו והשני יגרש, השלשת גט לראשונה למה, וח"מ בשנשא השני באיסור קאי, כמפורש בדבריו דקאי על הרמ"א דמפורש בדבריו שנשא באיסור, וע"כ צ"ד כיון שהדין לגרש הראשונה אם לא תרצה לקבל גט פטור נמי ממזונותי' כמבואר בח"מ סי' ע"ז סק"ג שאם יש לו טענה מצוררת והיא אינה רוצה לקבל גט אינו מחויב ליתן לה שאר כסות, כ"ש צ"ד שודאי הטענה מצוררת לפנינו שכך הדין שמחוייב לגרשה שלא יהי' לו שתי נשים, והדבר ברור שהראשונה אינה אוסרת את את השני:

(ג) ותמיהני איך לא ראה צפ"ת במקומו בשם הגאון מהרי"א ז"ל אבד"ק טיקטין שאין השני אכורה [וגדולה מזה מהתפק שאפי' רק נתקשר בשידוכין לאחר שהתירו לו ושוב נתרפאת יהי' מותר לישאה] והבטעם בזה פשוט דא"כ מי האשה אשר תרצה להנשא אליו שלעולם תהי' שרוי' בפחד שמא תתרפא ראשונה ולא תרצה לקבל גט, ומטעם זה רוצה להתיר אפי' בשידוכין לבד שלא תרצה לשדך עמו, אך זה אינו ברור דמה תפסיד, אבל זה ודאי הפסד גדול אם תלמדך לנאת מצעלה ע"כ מתירים המאה רבנים לגמרי אף לאחר שתתרפא:

(ו) אף לפי
ואף
מאד שלא לא
כי מעיקר הדין
וא"כ אם ע"י
ממנו יש בזה
לגרשה כיון
שלא כדן, ד
תני כופין מצד
מעושה שלא כ
בידי עכו"ם
עישוי ניגוה ח
בתוס' צ"ב
הפוסקים אחת
שתרפא, וא
שיגרש כשתרפא
שלא תאסר

(ז) ואף
ה
כשהוא מן הד
בשביל הכתובה
פרע הכ
(ח) סוף דבר
תרל
לו, אבל אי
עליו חזב מ

ב"ה יום
ש"כ"ט לכ
הריף ובק
ש"מ

בדבר המומ
אוסט
כבני

(ד) ועוד יל לפי המבואר במהרי"ק שורש ק"א
בארומה אין איסור לישא אחרת עלי
כיון שאין לה שום שיעבוד עליו דמי יכריחה לישא
ולתחייב יע"ש, ובג"ד כשרולה לגרשה והיא אינה
רולית לקבל דנפטר ממזונות וכ"ש שאסור לדור עמה
מחמת איסור חדר"ג, נמצא שאין לראשונה שום
שיעבוד עליו, וא"כ אין כאן חדר"ג כלל, ולא דמי למאוסה
בעיניו מחמת טענה מצוררת דג"כ אינו מחויב בשאר
כסות ועונה מ"מ אסור לישא אחרת עלי, דשאי התם
שאפשר אח"כ לא תהי מאוסה בעיניו:

(ה) אף מ"מ מחויב לגרשה, שאם לא ירלה לגרשה
יהי לראשונה עליו שיעבוד מזונות וחשוב יש
לו שתי נשים כמו בנשתטית דלרף היתר מאה רבנים
אף שאין לה שיעבוד עליו לדור עמה, אלא משום שיש
לה עליו שיעבוד מזונות אוסרת עליו מלישא אחרת:

(ו) אף לפי זה כשלא ירלה לגרש תאסר השני עלי,
ואף בזה אינו נכרך מאד, ולדעתי לרף לזהר
מאד שלא לאסור אשתו עליו אף אם לא ירלה לגרשה,
כי מעיקר הדין נראה שכל ענין אינה נאסרת עליו,
וא"כ אם ע"י זה הוא נותן לה הגט שלא יוליא אשתו
ממנו יש בזה חשש גט מעושה שלא כדין אף שמחויב
לגרשה כיון שהעישוי דהיינו איסור אשתו עליו הוא
שלא כדין, דכהאי גוונא בכל הני דתנן יוליא ולא
תני כופין מבואר בפוסקים שאם כפו אותו הו גט
מעושה שלא כדין כיון שהעישוי שלא כדין, וכן גט מעושה
בידי עכו"ם אף כדין חשוב שלא כדין כיון דלאו בני
עישוי נינהו חשוב שלא כדין והוי תלויה ויהיב כמבואר
בתוס' ב"ב (מ"ח.) ד"ה דבר תורה, וע"כ מרחי
הפוסקים אחרונים להשביע את הבעל לגרש לאחר
שתרפא, ואם היתה אשתו השני אסורה עליו עד
שיגרש כשתרלה לא הי לרף לכל זה, כי ודאי יגרש
שלא תאסר אשתו עליו, ולא אחר כך בזה כי אינו ענין
לג"ד שרולה לגרש:

(ז) ואף כשאין לו לפרוע הכתובה לא תוכל לעכב
הגירושין כמבואר בב"ש סי' קי"ט סק"ו
כשהוא מן הדין לגרשה אינה יכולה לעכב הגירושין
בשביל הכתובה וגם אין עליו חיוב מזונות בשביל שלא
פרע הכתובה כמבואר בח"מ סי' ל"ב סק"ד:

(ח) סוף דבר אין על הבעל שום דבר רק לגרשה אם
תרלה לקבל גט, ולפרוע הכתובה כשיהי
לו, אבל אינה נאסרת עליו אשתו כלל, וגם אין
עליו חיוב מזונות כשרולה לגרש והיא אינה רולית:

הק' אברהם.

הראשונה א"ש, וכן פסק
ליבאוויטץ, החיוב הזה או
על זה ת"כ, ואם ישיג
אחי נמנה בתוכם להתיר
מאה רבנים אם בעיני מג'
דינות אף תחת מלך אחד
ראה כבודו בפ"ת בשם
למלא יסוד בראשונים לא
יוכל כמו אני, ואם לא
על החת"ס, שו"ת ברכת
סמכא יותר, ואם אולי
ואע"פ בדבר, והי בזה
הדו"ש.

הק' אברהם.

שוב יע"א

בק"ק פלונית.

אחד שגשא אשה על אשתו
היתר מאה רבנים, ואחר
ה ושלח אחרי האיש ואמר
נשים ומחויב לגרש אחת
ס"ק י"ח בשם מהרש"ל
וראשונה אין רענה בגט,
נזב לאיזה גדול אולי ימליא
ובאמת יש לדון בזה מאחר
ייב במזונות, אבל פוסקים
חל עליו עד שיגרש אחת,
עד שיגרש הראשונה עכ"ד:

עות, כי בודאי בזו תדחה
והרי בשעת היתר לרף
פה, ואם הדין שהראשונה
שלשת גט לראשונה למה,
אף, כמפורש בדבריו דקאי
שגשא באיסור, וע"כ בג"ד
לא תרלה לקבל גט פטור
סי' ע"ז סק"ג שאם יש
גם רולית לקבל גט אינו
כ"ש בג"ד שודאי הטענה
מחויב לגרשה שלא יהי לו
הראשונה אינה אוסרת את